

**Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України “Про
затвердження Положення про встановлення вимог до кредитних
посередників небанківських фінансових установ та до їх діяльності у сфері
споживчого кредитування”**

I. Визначення та аналіз проблеми, яку пропонується розв’язати шляхом державного регулювання

На сьогодні організаційно-правові засади діяльності кредитних посередників у сфері споживчого кредитування на ринку небанківських фінансових установ встановлені Вимогами до кредитних посередників та до їх діяльності у сфері споживчого кредитування на ринку небанківських фінансових установ, затвердженими розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 27 червня 2017 року № 2864, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2017 року за № 1119/30987 (далі – нормативно-правовий акт Нацкомфінпослуг).

Однак деякі вимоги до кредитних посередників, встановлені нормативно-правовим актом Нацкомфінпослуг, носять формальний характер: не визначають конкретного порядку встановлення та припинення небанківськими фінансовими установами відносин з кредитними посередниками, не регулюють питання щодо розкриття інформації про кредитних посередників; не містять достатніх вимог, які перешкоджають залученню небанківськими фінансовими установами кредитних посередників, що не мають бездоганної ділової репутації.

Водночас розвиток кредитного посередництва на ринку небанківських фінансових послуг стримується внаслідок наявності в нормативно-правовому акті Нацкомфінпослуг вимог щодо проходження навчання та складання іспитів на відповідність знань законодавства у сфері споживчого кредитування за типовою програмою, затвердженою Нацкомфінпослуг, тривалістю не менше 72 годин.

Отже проблемою, що потребує вирішення, є потреба встановлення вимог до кредитних посередників небанківських фінансових установ та до їх діяльності у сфері споживчого кредитування, які перешкоджатимуть залученню кредитних посередників із небездоганною діловою репутацією, запровадять механізми контролю за діяльністю кредитних посередників з боку небанківських фінансових установ, а також спонукатимуть небанківські фінансові установи розкривати інформацію про залучених ними кредитних посередників. Одночасно з цим потребує визнання таким, що втратив чинність, нормативно-правовий акт Нацкомфінпослуг.

Вищезазначена проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки вона стосується реалізації повноважень Національного банку України (далі – Національний банк) щодо встановлення вимог до кредитних посередників небанківських фінансових установ та до їх діяльності у сфері споживчого кредитування. Також проблема не може бути розв’язана за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки таким актом є нормативно-

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0006/73134

від 01.09.2021 16:11:13

правовий акт Нацкомфінпослуг, який втратив актуальність та потребує перегляду.

Суб'єктами, на які поширюється дія регуляторного акта, є кредитні посередники небанківських фінансових установ, а також небанківські фінансові установи, які надають споживчі кредити за участю кредитних посередників.

II. Визначення цілей державного регулювання

Цілями державного регулювання, що безпосередньо пов'язані з вирішенням зазначеної проблеми, є забезпечення ефективного регулювання кредитних посередників із надання посередницьких послуг та встановлення вимог до їхньої діяльності у сфері споживчого кредитування, спрямованих на забезпечення відповідальної ділової поведінки таких осіб.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення встановлених цілей із аргументацією переваг обраного способу

Альтернативним способом досягнення зазначених цілей може бути залишення наявного стану законодавства України, що регулює питання встановлення вимог до кредитних посередників та їхньої діяльності.

Перевагами такого способу досягнення встановлених цілей є застосування кредитними посередниками чинних вимог нормативно-правового акта Нацкомфінпослуг, до якого кредитні посередники адаптували свою діяльність.

Однак у такому разі недосконалість законодавства в цій сфері стримуватиме розвиток кредитного посередництва на ринку небанківських фінансових послуг, а також не сприятиме захисту законних прав та інтересів споживачів небанківських фінансових послуг, які одержують споживчі кредити за участю кредитних посередників.

Іншим способом досягнення встановлених цілей є прийняття запропонованого проекту постанови, перевагами якого є комплексне унормування діяльності кредитних посередників у сфері споживчого кредитування на ринку небанківських фінансових установ з урахуванням вимог Закону України “Про споживче кредитування”, а також непоширення на кредитних посередників обтяжливих умов щодо проходження навчання та складання іспитів за типовою програмою, затвердженою Нацкомфінпослуг, тривалістю не менше 72 годин.

Недоліками такого способу є потреба в додаткових витратах, пов'язаних із поданням небанківськими фінансовими установами до Національного банку відомостей, необхідних для включення кредитних посередників до переліку кредитних посередників у сфері споживчого кредитування на ринку небанківських фінансових послуг (далі – Перелік)/виключення кредитних посередників з Переліку. Однак у зв'язку з включення Національним банком кредитних посередників до Переліку за принципом “мовчазної згоди”, а також

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0006/73134

від 01.09.2021 16:11:13

електронним обміном інформацією щодо ведення Переліку між Національним банком та небанківськими фінансовими установами, такі витрати не матимуть суттєвого впливу на діяльність небанківських фінансових установ.

Тому Національний банк обрав варіант прийняття запропонованого проєкту регуляторного акта як найкращий спосіб досягнення зазначених цілей.

IV. Опис механізмів і заходів, які забезпечують вирішення визначеної проблеми шляхом прийняття запропонованого регуляторного акта

Затвердження регуляторного акта дасть змогу унормувати низку питань щодо регулювання Національним банком кредитних посередників небанківських фінансових установ, а саме:

установити вимоги до кредитних посередників, зокрема щодо бездоганної ділової репутації та достатнього рівня знань у сфері споживчого кредитування та законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

визначити порядок уключення кредитних посередників до Переліку за принципом “мовчазної згоди” Національного банку, передбачити склад відомостей, потрібних для включення кредитних посередників до Переліку, а також порядок виключення з Переліку відомостей про кредитного посередника;

передбачити вимоги до небанківської фінансової установи, яка укладає договір із кредитним посередником;

запровадити вимоги щодо розкриття інформації про кредитних посередників на вебсайтах небанківських фінансових установ, кредитних посередників, а також у місцях обслуговування споживачів;

унормувати порядок контролю за діяльністю кредитних посередників з боку небанківських фінансових установ.

Ступінь ефективності цього регуляторного акта оцінюватиметься за результатами здійснення Національним банком наглядової діяльності на ринку небанківських фінансових послуг та у сфері споживчого кредитування.

V. Обґрунтування можливості досягнення цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта обов’язкові для виконання кредитними посередниками небанківських фінансових установ, а також небанківськими фінансовими установами, які надають споживчі кредити, за участю кредитних посередників. Ризик як негативного, так і позитивного впливу зовнішніх чинників на дію цього регуляторного акта потенційно зумовлюється переважно змінами в законодавчих актах України, що може призвести до потреби внесення змін до цього регуляторного акта.

Упровадження вимог регуляторного акта не потребує додаткових витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог акта відбуватиметься в межах здійснення Національним банком наглядової

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0006/73134

від 01.09.2021 16:11:13

діяльності на ринку небанківських фінансових послуг та у сфері споживчого кредитування.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття запропонованого регуляторного акта

За результатами визначення очікуваних результатів прийняття регуляторного акта протягом усього строку його дії можна виокремити такі наслідки його дії для суб'єктів, на яких поширюється дія регуляторного акта.

Основними позитивними результатами прийняття регуляторного акта є: забезпечення захисту законних прав та інтересів споживачів фінансових послуг під час надання їм споживчих кредитів за участю кредитних посередників;

установлення вимог до кредитних посередників небанківських фінансових установ та до їх діяльності у сфері споживчого кредитування, які перешкоджатимуть залученню кредитних посередників з небездоганною діловою репутацією, запровадять механізми контролю за діяльністю кредитних посередників з боку небанківських фінансових установ, а також спонукатимуть небанківські фінансові установи розкривати інформацію про залучених ними кредитних посередників.

Негативних наслідків від прийняття регуляторного акта для учасників ринку небанківських фінансових послуг та споживачів фінансових послуг не очікується.

Ураховуючи специфіку сфери правового регулювання проєкту постанови, не вбачається за можливе обчислення розмірів позитивних та можливих негативних наслідків його прийняття.

VII. Визначення показників результативності регуляторного акта

Показниками результативності регуляторного акта є:

1) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Регуляторний акт поширюватиметься на кредитних посередників небанківських фінансових установ, а також на небанківські фінансові установи, які надають споживчі кредити за участю кредитних посередників. На сьогодні в Національному банку немає інформації про кількість кредитних посередників небанківських фінансових установ. Отримання такої інформації стане можливим після запровадження Переліку та подання небанківськими фінансовими установами до Національного банку відомостей, необхідних для включення кредитних посередників до Переліку. Ураховуючи це, надати прогнозне значення загальної кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, неможливо;

2) розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0006/73134

від 01.09.2021 16:11:13

Суб'єкти господарювання (небанківські фінансові установи), витратять кошти та час на підготовку і подання до Національного банку відомостей, потрібних для включення кредитних посередників до Переліку/виключення кредитних посередників з Переліку. Витрати коштів суб'єктів господарювання на такі видатки здійснюватимуться в межах кошторисів витрат на звичайну господарську діяльність. Ураховуючи специфіку регуляторного акта, надати чіткий розмір витрат коштів і часу, що витратиться суб'єктами господарювання на виконання вимог акта, неможливо.

Витрат коштів і часу фізичних осіб, пов'язаних з виконанням вимог акта, не передбачається.

VIII. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватимуться відстеження результативності регуляторного акта в разі його прийняття

Національний банк відповідно до статей 3 та 10 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів з урахуванням Методики відстеження результативності регуляторного акта Національного банку України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471 (зі змінами).

Відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься з використанням статистичного методу. Цільові групи осіб для опитування чи наукові установи не залучатимуться для проведення відстеження.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься не пізніше двох років із дня набрання чинності регулятором актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Інформування суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта здійснюватиметься шляхом його оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Голова Національного банку України

Кирило ШЕВЧЕНКО

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0006/73134

від 01.09.2021 16:11:13